

Statistik från HSAN

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) har lämnat sin resultatredovisning för år 2000. I denna kan man hitta en hel del siffror avseende ärendeutvecklingen.

Av sammanställningen framgår att antalet inkomna ärenden ökade ytterst marginellt under år 2000. I förhållande till 1998 fortsätter den vikande trenden. HSAN ser som en trolig förklaring till utvecklingen att patientnämnderna har byggts ut.

Inkomna ärenden:

1998	1999	2000
3 199	3 064	3 070

Socialstyrelsen stod för 130 av de inkomna ärendena. 86% av dessa ledde till någon form av åtgärd. I delegitimationsärenden och ärenden om behörighetsinskränkning och provotid kan endast Socialstyrelsen vara anmälare.

Antalet inkomna ärenden år 2000 motsvarar 5 089 anmälda personer. Siffran för 1999 var 5 604.

Handläggningstiderna har minskat avsevärt. Den genomsnittliga tiden var 5,3 månader och mediantiden 4,5 månader. Genomsnittstiden de tidigare två åren var cirka 6 månader. HSAN ser som en förklaring till minskningen att ordförandebesluten ökat kraftigt. Andelen sådana beslut uppgick till 71%. En lagändring 1999 gav ordföranden ökade möjligheter att fatta beslut ensam utan nämnd. Numera är det möjligt i princip i alla ärenden som inte renderar disciplinpåföljd.

Disciplinpåföljder m m

Av antalet anmälda personer fick 395 eller 7,8% någon form av sanktion.

Disciplinpåföljder:

	1998	1999	2000
Varning	208	183	153
Erinran	193	195	198
Totalt	401	378	351

Av dessa var 234 läkare, 42 sköterskor och barnmorskor samt 45 tandläkare.

Proportionerna mellan antalet varningar och erinringar har således förskjutits under de senare åren. HSANs uppfattning är att det åtminstone delvis kan förklaras av en alltmer liberal inställning hos överinstanserna.

Antalet delegitimationer uppgick till 22, varav sju avsåg läkare. Här kan en

minskning noteras på läkarsidan, då antalet 1998 var 16 av 26. Under 1999 var antalet läkare 10 av 29.

I övrigt meddelades sju beslut om provotid och i 15 fall har förskrivningsrätten begränsats.

Överklaganden

Från och med 1 januari 1999 överklagas HSANs beslut till Länsrätten i Stockholms län, vars domar i sin tur överklagas till Kammarrätten i Stockholm. Här krävs prövningstillstånd. Tidigare överklagades HSANs beslut direkt till Kammarrätten.

Eftersom handläggningstiden för vissa ärenden kan vara lång har Kammarrätten ännu inte avgjort alla ärenden som överklagades direkt dit före 1999. Således har under år 2000 ärenden avgjorts av både Länsrätten och Kammarrätten som första överinstans i förhållande till HSAN. Antalet domar Kammarrätten meddelat som andra överinstans är endast sex stycken.

27% av HSANs beslut under år 2000 överklagades. Både år 1999 och 1998 var motsvarande siffror 24%.

Överklaganden:

	98	99	00
Antal domar i LR och KR	904	952	823
Därav ändrade/återförvisade	61	55	53
Ändringsprocent	6,7	5,8	6,4

Totalt ändrade Länsrätten eller Kammarrätten som första instans 43 ärenden rörande disciplinpåföljd. Lindring i förhållande till HSANs bedömning blev det i 33 fall, och i 10 fall blev det en skärpning.

Anmälare och anmäld

Vem gör anmälan och vilka blir anmälda? Svaret återfinns inte fullt ut i HSANs resultatredovisning. Men siffrorna för år 2000 visar att – med undantag av Socialstyrelsen – majoriteten av anmälare var kvinnor, cirka 60%. Åldersgruppen 50–60 år var vanligast bland anmälarna.

Av de totalt anmälda inom hela hälso- och sjukvården var däremot en övervägande del män, 61%. Året dessförinnan var siffran 63%. Den vanligaste åldersgruppen bland de anmälda var även här 50–60 år.

Anmälda:

Läkare	76%
Sköterskor/Barnmorskor	12%
Tandläkare	4,5%

Bland de anmälda läkarna var 29%

kvinnor. Antalet kvinnliga yrkesverksamma läkare uppgick år 2000 totalt cirka 39%. De kirurgiska specialiteterna stod för 27% (exklusive gynekologi och obstetrik), allmänmedicin svarade för 20% och psykiatri för 14%.

Margareta Berg
förbundsjurist
margareta.berg@slf.se

Nya regler om arbetsmiljöarbete

Hur kommer sjukvårdens arbetsmiljöarbete att bedrivas i framtiden? Hur kommer den enskilde läkaren att kunna påverka sin egen arbets-situation?

I Arbetsmiljöverkets nya, centrala arbetsmiljöregler ges delvis svar på frågorna. Reglerna har fått namnet »Systematiskt arbetsmiljöarbete«. Det tidigare namnet var Internkontroll av arbetsmiljön.

Nyheterna i Systematiskt arbetsmiljöarbete är i huvudsak följande:

– Den som hyr in arbetskraft får samma ansvar som arbetsgivare för arbetsmiljön under inhyringen.

– Företagshälsovårdens uppgifter regleras liksom arbetstagarnas och skyddsombudens möjlighet att påverka beslut vid t ex upphandling och användande av företagshälsovårdens tjänster.

– Flera förtydliganden bl a när det krävs skriftlig dokumentation av arbetsmiljöarbete.

Vad är kvar sedan tidigare?

– Den grundläggande metodiken för arbetsmiljöarbetet.

– Arbetsgivarens huvudansvar består.

– Kraven på samverkan mellan arbetsgivare, arbetstagare och skyddsombud i arbetsmiljöfrågor.

– Avgörande är vad som åstadkoms i praktiken. Det räcker inte med att upprätta dokument.

De nya reglerna träder i kraft den 1 juli 2001 och är utgivna i Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS 2001:1). Författningen finns på www.slf.se.

Finns det frågor om de nya reglerna, vänligen kontakta ombudsman Ragnar Kristensson, Sveriges läkarförbund, tel 08-790 33 29, e-post

ragnar.kristensson@slf.se